

B.M.S COLLEGE FOR WOMEN AUTONOMOUS
BENGALURU – 560004

END SEMESTER EXAMINATION – SEPTEMBER / OCTOBER 2022

B.C.A / B.Voc IT - II Semester

LANGUAGE – SANSKRIT 1

Text: Suhrubheda of Hitopadesha, Grammar, translation and Comprehension

Course Code – BCA2AECSAM02

QP Code:2110

Duration: 2 ½ Hours

Max. Marks: 60

Instructions: 1) Answer in Sanskrit / Kannada / English

2) Answer Q.Nos I, V and VII in Sanskrit only

I. समीचीनम् उत्तरं लिखत ।

(1x10=10)

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Select and write the correct answer.

१. हितोपदेशस्य कर्ता कः?

अ. वाल्मीकिः

आ. व्यासः

इ. नारायणपण्डितः

ई. भोजः

२. वर्धमानः कः?

अ. क्षत्रियः

आ. वणिक्

इ. कृषिकः

ई. सिंहः

३. गर्दभः केन ताडितः?

अ. पिङ्गलकेन

आ. शुनकेन

इ. पुरुषेण

ई. रजकेन

४. रजकस्य नाम किम्?

अ. वर्धमानः

आ. शुभदत्तः

इ. कर्पूरपटः

ई. सूत्रधारः

५. शृगालाभ्यां कः दृष्टः?

अ. वर्धमानः

आ. सञ्जीवकः

इ. सेवकः

ई. पिङ्गलकः

६. योगिनामपि अगम्यः कः?

अ. सेवार्थः

आ. अर्थः

इ. कामः

ई. अक्रोधः

७. खुरत्रये एव कः वने स्थितः?

अ. करटकः

आ. संजीवकः

इ. दमनकः

ई. शुभदत्तः

८. अरक्षितमपि केन रक्षितं तिष्ठति ?

अ. दैवेन

आ. धनेन

इ. वनेन

ई. जनकेन

९. धर्मारण्यं कुत्र अस्ति ?

अ. अवन्तिपुर्यां

आ. वङ्गदेशे

इ. मगधदेशे

ई. वाराणस्यां

१०. कीलकः केन निहितः आसीत् ?

अ. मन्त्रिणा

आ. सूत्रधारेण

इ. भृत्येन

ई. रजकेन

II. द्वयोः प्रबन्धं लिखत । ಎರಡಕ್ಕೂ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

(2x8=16)

Write an essay on any two of the following.

१. कथासाहित्ये प्रमुखाः ग्रन्थाः ।

ಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಗ್ರಂಥಗಳು.
Famous works in Tales and Fables.

2. अव्यापारेषु व्यापारकरणे कीलोत्पाटीवानर कथां निरूपयत ।

ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ, ಬೆಣಕಿತ್ತ ಮಂಗಳನ ಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
Explain the story of meddling with irrelevant matters.

3. पराधिकारचर्चायां रजक-गर्दभ-कुक्कुर कथां लिखत ।

ಇತರರ ಅಧಿಕಾರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಗಸ-ಕತ್ತೆ-ನಾಯಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Explain the story of the discussion of other's duty.

III. एकस्य अनुच्छेदस्य अनुवादं कृत्वा विवृणुत ।

(5x1=5)

ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate any one of the passages and explain

स चैकदा पिपासाकुलितः पानीयं पातुं यमुनाकच्छमगच्छत्। तेन च तत्र सिंहेनाननुभूतपूर्वकमकालघनगर्जितमिव संजीवकनर्दितमश्रावि। तच्छ्रुत्वा पानीयमपीत्वा सचकितं परिवृत्य स्वस्थानमागत्य किमिदमित्यालोचयंस्तूष्णीं स्थितः। स च तथाविधः करटकदमनकाभ्यामस्य मन्त्रिपुत्राभ्यां शृगालाभ्यां दृष्टः। तं तथाविधं दृष्ट्वा दमनकः करटकमाह “सखे करटक, किमित्ययमुदकार्थी स्वामी पानीयमपीत्वा सचकितो मन्दं मन्दमवतिष्ठते”।

अथवा / Or

पिङ्गलकोऽवदत्- ‘भद्र दमनक किमेतत्। त्वमस्मदीयप्रधानामात्यपुत्र इयन्तं कालं यावत् कुतोऽपि खलवाक्यान्नागतोऽसि। इदानीं यथाभिमतं ब्रूहि’। दमनको ब्रूते- ‘देव पृच्छामि किञ्चित्। उच्यताम्। उदकार्थी स्वामी पानीयमपीत्वा किमिति विस्मित इव तिष्ठति’। पिङ्गलकोऽवदत् – “भद्रमुक्तं त्वया, किन्त्वेतद्रहस्यं वक्तुं कोऽपि विश्वासभूमिर्नास्ति। त्वं तु तथाविधस्ततः कथयामि। शृणु, सम्प्रति वनमिदमपूर्वसत्त्वाधिष्ठितमतोऽस्माकं त्याज्यम्। अनेन हेतुना विस्मितोऽस्मि। तथा च श्रुतो मयापि महानपूर्वशब्दः”।

IV. वाक्यत्रयं ससन्दर्भं विवृणुत ।

(3x3=9)

ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಸಂದರ್ಭ ವಿವರಿಸಿ.

Explain with reference to context any three of the following sentences.

१. “इदानीं सुहृद्भेदं श्रोतुमिच्छामो वयम्”।
२. “मित्र, अस्मन्मतेनास्य सेवैव न क्रियते”।
३. “आहारार्थं भवान् केवलं राजानं सेवते”।
४. “उपर्युपरि पश्यन्तः सर्व एव दरिद्रति”।

V. संस्कृतभाषया उत्तराणि लिखत ।

अ) पञ्चानां सन्धिं विभज्य सन्धिनाम लिखत । (5x1=5)

१. एकोऽपि	२. इत्यादि	३. गुरूपदेशः	४. सेवैव
५. चन्द्रोदयः	६. नेच्छति	७. उभावपि	८. यस्यास्ति

आ) पञ्चानां संस्कृतेन वाक्यानि रचयत । (5x1=5)

१. परितः	२. नमः	३. विना,	४. बहिः
५. रोचते,	६. भयम्	७. भवान्	८. अहम्

VI. एतानि वाक्यानि कन्नडभाषायां वा आङ्गभाषायां वा अनुवदत । (1x5=5)

१. जगति सर्वेषां प्राणिनां समानः जीवनाधिकारः अस्ति ।
२. भारतीयसंस्कृतिः अत्यन्तं प्राचीनतमा विद्यते ।
३. पुरा सूर्यवंशे विक्रमो नाम राजा आसीत् ।
४. परोपकारः एव सर्वेषां प्रथमं कर्तव्यं भवेत् ।
५. अर्थं विना मानवजीवनं निरर्थकं भवति ।

VII. परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषया लिखत । (1x5=5)

शरीरं यदा श्रमेण निद्रायाः अभावेन वा दुर्बलं भवति तदा मनः अपि दुर्बलं भवति। दुर्बलं मनः शीघ्रम् एव कुपितं भवति। रक्तचापस्य कारणेन अपि शीघ्रकोपः भवति। मानसिकखिन्नतायाः कारणेन अपि कोपः भवति। एवं त्रिविधस्य कोपस्य उत्पत्तेः एव निवारणोपायाः चिन्तनीयाः। उत्पन्नस्य प्रशमनोपायाः अपि चिन्तनीयाः। ते कष्टसाध्याः चेदपि पौनःपुन्येन अभ्यासेन निवारणं प्रशमनम् इति उभयम् अपि साध्यम्। एतत् ज्ञातव्यं यत् कोपेन जनाः दूरं गच्छन्ति, जनानां सङ्गठनं करणीयं चेत् समाजसेवा करणीया चेत् कोपः निवारणीय एव ।

प्रश्नाः -

१. मनः कथं दुर्बलं भवति ?
२. किमर्थं कोपः निवारणीयः?
३. कोपेन किं भवति ?
४. अभ्यासेन किं किं साध्यम्?
५. कोपस्य उत्पत्तेः कारणानि कानि ?
